

EHS Bulletin

Nr. 52 • December 2015 • Jaargang 13

INHOUD

Colofon 2

Oproep donatie 2016 aan alle deelnemers
Oproep vrijwilligers
Centraal verslag regiodagen 2015
Sociale contactlijn
Landelijke contactdag 2016

Hoofdartikelen 5

Terugblik van het bestuur van de Stichting EHS
Tips voor het zoeken naar een andere woning

Wetenschap 9

EHS is geen nocebo-reactie!
Aandacht Gezondheidsraad voor EMV
De invloed van IT op kindersensitiven
Slaapproblemen bij kinderen door mobiel bellen
Is wonen bij een hoogspanningslijn ongezond?
Testopstelling voor blootstelling aan elektromagnetische velden

Korte berichten 14

Zijn computers op school weggegooid geld
De verborgen agenda achter schoolcomputers
Brief aan gemeenten
Mobiel bellen vanuit vliegtuig

Juridische zaken 15

Verantwoorde reclames?

Techniek 17

Visible light communication (VLC) voor data communicatie
Project TU/e Wifi moet veel sneller
Internet uit de ruimte

Boek/artikel besprekingen 18

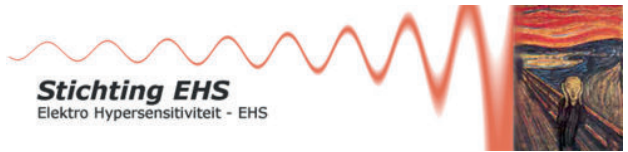
'Mind change' door Susan Greenfield

Ervaringsverhalen 19

Zendmast van flat af
Ziek door snel internet in het centrum
Niet naar school wegens straling

Weblogs/Links 22

Weblogs Stichting EHS 4e kwartaal 2015
Links # 52 december 2015

Van de redactie

Veel nieuws in het laatste Bulletin van dit jaar. In het bijzonder in de rubriek Wetenschap is veel te melden. Verheugend is de publicatie van een Franse collega die het proces van sensibilisering voor EMV in detail beschrijft. Hij stelt duidelijk dat van een nocebo-effect geen sprake is: de EHS klachten ontwikkelen zich lang voordat de persoon op de hoogte is van mogelijke nadelige effecten van EMV.

We worden verdrietig van artikelen van collega's uit Utrecht en Amsterdam. Daarin staat dat gezondheidsklachten van kinderen in slaap en van bewoners in de buurt van hoogspanningslijnen door meerdere oorzaken kunnen ontstaan, maar niet door elektromagnetische velden (!). Nederlandse onderzoekers willen blijkbaar niet accepteren wat wij hen sinds jaar en dag voorhouden.

Voor het eerst nu een soort terugblik over de vermeldenswaardigheden van het afgelopen bestuursjaar door de voorzitter van de Stichting, Jos Timmer. Ook hij beschrijft dat het moeilijke tijden zijn waarin de samenwerking met de boven ons gestelde partijen moeizaam verloopt.

Voor het eerst nu ook een overzicht van de kritische weblogs in het laatste kwartaal over onderwerpen die ons raken en die op de website van de stichting worden gepubliceerd.

Denkt U eraan Uw donateurschap te verlengen. Zie pagina 3

Twee losse bijlagen zijn bijgevoegd:

- Een machtigingsformulier voor automatische incasso van de contributie
- Een enquêteformulier waarop u kunt aangeven hoe u over de verschillende rubrieken in dit blad denkt en hoe het anders moet.

Bestuur en Redactie wensen u een gelukkig en stralingsarm 2016

Dit EHS-bulletin is een uitgave van de Stichting Elektrohypersensitiviteit (EHS) en verschijnt 4x per jaar.

U ontvangt het bulletin:

- per post bij een donatie van €27,00 per jaar of meer
- per e-mail bij een donatie van €18,00 per jaar of meer

Graag bij overboeking vermelden 'post' of 'email'.

U bespaart ons veel tijd door u via de website aan te melden als donateur.

Administratie

Telefonisch doorgeven van aanmeldingen en wijzigingen: Marian Vrolijk, 0648491433 (alleen dinsdags tussen 18.00 en 20.00 u).

Administratie adres

Stichting EHS,
Prins Bernhardlaan 56, 3972 AZ Driebergen
Email: administratie@stichtingEHS.nl

Bankrelatie

t.n.v. Stichting EHS te Driebergen

Donaties graag jaarlijks overmaken.
IBAN: NL83 INGB 0003478207
BIC (of SWIFT-code): INGBNL2A

Algemene voorlichting:

Kees Spek. Telefoon: 0543-564206
Rauwershofweg 4, 7108 BH Winterswijk
Marian Vrolijk. Telefoon 0648491433
(dinsdag en woensdag tussen 18.00 en 20.00 u).
Dineke Heinze. Telefoon 038-4232243
(maandagen tussen 19.00 en 22.00 u).

Sociale contactlijn

Monique Breemers. Telefoon 015-2510655

Redactie EHS-Bulletin:

Juliette Kuiper, Hugo Schooneveld
Redactieadres:
Everlaan 10, 6705 DJ Wageningen
Email: nieuwsbrief@stichtingEHS.nl
Vormgeving: [Drukkerij Verweij](http://DrukkerijVerweij)

Website: www.StichtingEHS.nl

Ambities van de Stichting EHS

In 2002 werd de Werkgroep Elektrische Overgevoeligheid opgericht om erkenning te krijgen voor het probleem van elektro-hypersensitiviteit (EHS) in Nederland. In 2007 werd vervolgens de Stichting EHS opgericht met als doel het ontwikkelen van kennis op het gebied van interactie tussen elektromagnetische velden (EMV) en de voor EMV gevoelige mens.

Nagegaan wordt welke typen EMV bij de gevoelige mens elektrostressklachten teweeg brengen, welke stresssymptomen te onderscheiden, wat aan veldreductie kan worden gedaan om de effecten te minimaliseren en hoe aan de verworven inzichten bekendheid kan worden gegeven. Doel is ook om de overheid, gezondheidsinstanties en onderzoeksinstituten te informeren en te prikkelen tot nader onderzoek. Daartoe wordt overlegd met wetenschappers, deskundigen en beleidsmakers op meerdere gebieden, op basis van wetenschappelijke en maatschappelijke inzichten.

Oproep:

Meld uw gezondheidsklachten via de website www.stichtingEHS.nl

Vind en volg ons via www.stichtingehs.nl, Facebook en Twitter".

NBI:

De mening van de schrijvers in de nieuwsbrieven is niet noodzakelijk die van de Stichting EHS

NB2:

De Stichting EHS kan niet verantwoordelijk gesteld worden voor de waarde en juistheid van de gegeven informatie en adviezen. Gebruikers van die informatie doen dit geheel op eigen risico.

© Stichting Elektrohypersensitiviteit 2015

Overname van artikelen alleen met toestemming van de redactie.

"Algemeen nut beogende instelling (ANBI)- Stichting EHS.

Vanaf 1-1-2008 zijn giften gedaan aan goeddoelinstellingen aftrekbaar van het belastbaar inkomen als de instelling aangemerkt is als een ANBI instelling (gebruik de zoekfunctie van de website www.belastingdienst.nl voor controle). "Let wel, ook kosten die gemaakt worden ter ondersteuning van de stichting zijn in principe aftrekbaar".

Oproep donatie 2016 aan alle donateurs

In 2016 gaan we verder met onze activiteiten. Uw steun is daarbij onontbeerlijk. We roepen u op om ons ook in 2016 te steunen met uw donatie.

Hoe kunt u bijdragen?

Midden in het bulletin (postverzending) vindt u een **machtigingsformulier** voor automatische incasso. Het machtigingsformulier vindt u ook op de website onder publicaties. U doet ons een groot plezier door deze machtiging in te vullen en op te sturen, dat scheelt ons een hele hoop tijd en het scheelt ook verwerkingskosten. U bent ervan verzekerd dat u geen bulletins meer mist.

De minimale donatie voor het EHS bulletin per post bedraagt € 27,00 per jaar en € 18,00 voor de digitale versie.

Indien u ondanks het gemak geen gebruik wenst te maken van de automatische incasso verzoeken we u de jaarlijkse bijdrage over te maken naar rekening NL83INGB0003478207 t.n.v. stichting EHS. Graag bij de overschrijving vermelden “donatie 2015 post” of “donatie 2015 email”.

LET OP: Als we geen donatie van u ontvangen gaan we er van uit dat u geen bulletin meer wenst en vervalt de vermelding van uw adres in de verzendlijst van het bulletin automatisch.

Mocht u uw bijdrage voor 2016 al over gemaakt hebben of heeft u al eerder een machtiging ingevuld, dan hoeft u verder niets te doen.

Wat doen we met uw donatie?

We zijn u dank verschuldigd voor uw steun in het afgelopen jaar en hopen dat u die steun ook in het nieuwe jaar wilt blijven geven.

Wat willen we, met uw steun, doen en bereiken in 2016:

- Ondersteuning van het telefoonteam
- Opbouwen en verspreiden van kennis over de schadelijkheid van EM velden.
- Versterken van de contacten met internationale zusterorganisaties
- Nadrukkelijk aanwezig blijven in het overleg met overheid en pleiten voor erkenning en herkenning van de problemen van mensen met EHS.
- Uitgifte van het EHS bulletin, boordevol informatie, voor U.
- Uitgifte van flyers en brochures
- Landelijke en regionale contactdagen
- Expansie van de bekendheid met EHS via website en sociale media

Dit vraagt soms flinke investeringen die onze basisbegroting te boven gaan. We zijn daarom zeer blij met alle (extra) financiële bijdragen. Hartelijk dank daarvoor.

De redactie en het bestuur wensen u een Gezond 2016

Oproep vrijwilligers 2016 aan alle donateurs

De stichting EHS fungeert als een onafhankelijk netwerk en kenniscentrum voor elektro-overgevoeligheid. De stichting wordt gerund door vrijwilligers, meest zelf elektro-overgevoelige mensen. We ontvangen geen subsidie en zijn voor onze financiën afhankelijk van de donaties en bijdragen als vrijwilliger van vele mensen.

Werving donateurs

U steunt ons wellicht al via uw donateurschap en misschien ook al als vrijwilliger. U kunt meer doen door actief nieuwe donateurs te werven. Er zijn verschillende folders beschikbaar die u kunt uitdelen ter ondersteuning van de werving. Nieuwe donateurs kunt u zich het makkelijkst laten aanmelden via www.stichtingehs.nl/aanmelding-donateur

Word vrijwilliger

Uw inzet als vrijwilliger wordt zeer gewaardeerd. Op dit moment zijn ca 20 vrijwilligers actief. Wilt u ook een bijdrage leveren in de vorm van vrijwilligerswerk stuur dan een mail naar info@stichtingEHS.nl met daarin iets van uw achtergrond en de aard van de werkzaamheden waar uw belangstelling naar uit gaat.

We zoeken aanvullende ondersteuning door vrijwilligers voor het telefoonteam, bij de werving van donateurs, op financieel gebied, op het gebied van sociale media. Ook zoeken we mensen die goed met teksten zijn en mensen voor praktische zaken zoals verzending van brieven en flyers.

We zoeken ook correspondenten voor het EHS Bulletin om de redactie te ondersteunen in het vervaardigen van relevante kopij. Vaak zal dat inhouden het bewerken van binnen- en buitenlandse berichten voor het Nederlandse publiek. Kunt u goed organiseren? Dan kunt u waarschijnlijk een zinvolle bijdrage leveren bij de

opzet van regionale en landelijke bijeenkomsten. Samen komen we verder.

Organiseer een bijeenkomst of lezing bij u in de buurt over EHS

Een bijeenkomst of lezing is een prima manier om aan het verschijnsel EHS meer bekendheid te geven. Daarmee werkt u aan herkenning van elektrogevoeligheid en draagt u bij aan erkenning ervan.

We kunnen u ondersteunen met het leveren van kant en klare presentaties.

Meer weten? Stuur een mail naar info@stichtingEHS.nl.

Volg ons op sociale media

Door ons te 'liken' op Facebook en ons te volgen via Twitter draagt u bij aan de grotere online bekendheid. Ook bent u sneller op de hoogte van nieuws en ontwikkelingen op het gebied van EHS.

Zie www.facebook.com/stichtingehs en <https://twitter.com/stichtingEHS>.

Verslag van de afgelopen regio-dagen

Dit najaar waren er weer, verspreid over 6 locaties, onze regio-dagen. Dagen waarop men lotgenoten kon ontmoeten en contacten kon leggen. Ook dit keer trokken we veel bezoekers, ook veel "nieuwkomers". Het thema was dit keer: *"Tips voor EHS'ers in de omgang met mensen in je directe omgeving"*.

Vrijwel alle regio-contactpersonen gaven aan dat het thema erg gewaardeerd werd maar dat het nergens een heet hangijzer was. De meeste bezoekers kwamen om ervaringen van anderen te horen, om anderen te willen helpen met eigen ervaringen en om info te krijgen. Vanuit het thema kwamen wel herinneringen op tafel van gesprekken met burens, familie etc. En vragen als: "Hoe deed jij dat?"

In Utrecht werden gesprekken uit de praktijk nagespeeld met de "Roos van Leary" als leidraad. Men ontdekte dat het best lastig is om vanuit de juiste mindset contact met anderen te maken en om dit te behouden. Als EHS'er kom je vaak veel

aanvallender over dan je bedoelt.

Op alle locaties werd de korte handleiding (van W.J. van Keulen en Carolien Schooneveld) over het thema uitgedeeld. Men vond dit erg interessant.

Daarna was erg veel ruimte voor vragen en uitwisselen van tips, zoals:

- Belangrijk om je te wapenen tegen negativiteit
- Kies voor een positieve houding en klaag niet te veel
- Afschermdende kleding en klamboe: Pas op voor stralings-reflecties
- Geen metalen voorwerpen aan of bij het lichaam dragen zoals bril, oorbellen, beugelbeha
- Hartritmestoornis en mineraaltekorten zoals magnesium en kalium en het advies: Veel groenten eten, vooral zeewierproducten, lamsoor en zeekraal.

Lo-salt is een goede zoutvervanger die tegelijk kalium aanvult.

In een zeer ontspannen sfeer werd er nog veel

nagepraat. De meetspecialisten stonden voortdurend midden in een kring met mensen. De ervaring van: "Ik hoef hier niets uit te leggen, ik hoef EHS niet te verdedigen, wij snappen

elkaar" gaf iedereen een fijn gevoel. Tegen iedereen zou ik dan ook willen zeggen:"- Kom ook eens op zo'n regioday!"
Ineke van der Klaauw

Sociale contactlijn

Monique Bremers

Beste lotgenoten,
Vaak hebben wij, mensen met EHS, minder mogelijkheden tot het maken van sociaal contact. Misschien is nog niet iedereen op de hoogte van het feit dat ik het initiatief genomen heb, om naast de bestaande Informatielijn (die bedoeld is voor vragen stellen) een Sociale-contactlijn te starten.

De opzet van de Sociale-contactlijn is om telefoonnummers te verzamelen om zo EHS'ers

met elkaar in verbinding te kunnen brengen. Mensen die graag eens willen praten met een lotgenoot, eens een kopje koffie willen drinken met iemand uit dezelfde regio etc., kunnen met mij contact opnemen. Hoe meer mensen zich melden hoe meer contacten ik tot stand kan brengen!

Telefoon Sociale contactlijn van Monique: 015-2510655

Landelijke Contactdag 2016

De eerstvolgende Landelijke contactdag wordt gehouden op **zaterdag 23 april 2016**. Noteer die datum vast in uw agenda. Over plaats en thema wordt u later geïnformeerd.

Het bestuur

Hoofdartikelen

Terugblik van het bestuur van de Stichting EHS

Jos Timmer

Zorgonderzoek Nederland – Medische Wetenschappen

Van het onderzoeksprogramma EMV en Gezondheid van ZonMW dat van 2007 tot 2018 loopt is de afgelopen zomer een rapport met een tussenevaluatie verschenen. Het bestuur van ZonMW heeft in een brief aan de staatssecretaris als belangrijkste conclusie hieruit opgemaakt dat er geen aanwijzingen zijn voor blijvende schade van EMV op de gezondheid, maar dat

eventuele risico's ook niet volledig uitgesloten kunnen worden.

Deze conclusie is in de ogen van de stichting EHS erg kort door de bocht. Het uitgebreide evaluatierapport geeft namelijk wel degelijk aan dat er aanwijzingen zijn voor biologische effecten die mogelijk schadelijk zijn. Bovendien geeft het rapport aanbevelingen waarin onder meer gevraagd wordt om verder onderzoek te doen naar EHS en naar de effectiviteit van behande-

lingen bij mensen met EHS. Wij hebben als stichting veel werk verzet om deze aanbevelingen in het rapport te krijgen en hebben het bestuur van ZonMW dan ook gevraagd waarom deze niet meegenomen zijn in de brief aan de staatssecretaris. Wij wachten momenteel op antwoord.

Verder hebben we een brief aan de Tweede Kamer gestuurd waarin we de verschillende fracties hebben gewezen op de omslag in wetenschappelijk denken die uit dit rapport blijkt. Er worden namelijk ook aanbevelingen gedaan om verder onderzoek te doen naar de therapeutische effecten van EMV met waarden onder de ICNIRP norm. De wetenschap geeft hiermee indirect aan dat er dus belangrijk positieve biologische effecten zijn anders dan door thermische invloeden. Het is een kwestie van gezond verstand om dan te concluderen dat ook negatieve biologische effecten zullen zijn als bijwerking of bij een overdosis.

We hebben dit standpunt en de aanbevelingen voor verder onderzoek bij EHS-ers ook nog kenbaar gemaakt in een brief aan de staatssecretaris voor Infrastructuur en Milieu en in gesprekken met hoge ambtenaren van haar departement. Uiteindelijk heeft dit niet geleid tot een toezegging voor nieuw onderzoeksgeld na 2018. Wij betreuren dat omdat in de maatschappij alle remmen los lijken voor draadloze toepassingen, terwijl er geen structurele monitoring plaatsvindt naar eventuele schadelijke bijwerkingen. De sluisen staan volledig open en er worden geen concrete voorzorgsmaatregelen genomen.

GGD

Op landelijk niveau heeft de stichting meerdere overleggen gevoerd met de GGD. Doel hiervan is om tot een samenwerking te komen tussen de hulplijn van de stichting en de informatie die GGD medewerkers op lokaal niveau geven aan mensen die vragen hebben over risico's van EMV. Het overleg met de GGD loopt via vertegenwoordigers van 5 grote regio's. De gesprekken verliepen aanvankelijk constructief en er werden direct goede afspraken gemaakt over de crisisopvang van mensen die aangeven zelfdoding te overwegen vanwege hun EHS klachten. Voor de verdere afstemming wordt een twee

sporen beleid gevolgd. Het eerste houdt in dat mensen geadviseerd wordt om de blootstelling aan EMV te verminderen en bij het tweede wordt verwezen naar SOLK klinieken die mensen kunnen ondersteunen om beter met hun EHS-klachten om te gaan. SOLK staat voor Somatisch Onverklaarde Lichamelijke Klachten en de stichting heeft bij een aantal klinieken een open oor gevonden om niet alleen een psychische verklaring te zoeken. Aanvankelijk leek het erop dat ook de GGD actief gaat adviseren dat vermindering van blootstelling kan helpen, maar na raadpleging van de 40 lokale GGD medewerkers wil men in principe voor advisering doorverwijzen naar de hulplijn van stichting EHS en naar de website van het Kennisplatform.

Er is behoefte aan een gezamenlijke richtlijn waarin afspraken over deze samenwerking worden neergelegd. Dat blijkt een veel moeizamer proces dan wij hadden gedacht, vooral ook omdat de GGD medewerkers moeite hebben een standpunt in te nemen over een probleem dat in hun ogen niet bewezen is volgens gevestigde instanties zoals de Gezondheidsraad.

Wij doen ondertussen ons uiterste best om de professionaliteit van de hulplijn te vergroten. Daarvoor zijn in samenwerking met het Kennisplatform subsidieaanvragen gedaan bij enkele ministeries, waar nog geen uitsluitsel over is.

Kennisplatform EMV en Gezondheid

Het Kennisplatform heeft ondertussen besloten door te gaan en wordt daarbij mede gefinancierd door de Telecom industrie. Er is een constructie opgezet waarbij het geld wordt beheerd door een onafhankelijk bestuur met een voorzitter die geen banden heeft met gevestigde belangen uit de wereld rond de telecom. Daarnaast is men bezig een nieuwe voorzitter te vinden voor de wetenschapscommissie. Hierbij wordt iemand gezocht die ervaring heeft met onzekerheden in onderzoek naar milieu effecten en die geen banden heeft met onderzoeksinstituten die belang hebben bij onderzoeksgeld op dit terrein.

Monique Beerlage wordt de nieuwe secretaris van het Kennisplatform. Zij heeft jarenlang zitting gehad in het wetenschapsforum en het communicatieforum en is dus niet onbekend met de

problematiek. Deze personele wijzigingen zijn op uitdrukkelijk verzoek van de stichting EHS en andere maatschappelijk organisaties die dit als

voorwaarde hebben gesteld voor verdere deelname aan het Kennisplatform

Tips voor het zoeken naar een andere woning

Carolien Schooneveld

Als je EHS klachten hebt, heb je die in je huis meestal ook. Met simpele maatregelen en adviezen van een EMV-meetspecialist kan je veel verbeteren. Maar soms is dat niet genoeg, of zijn maatregelen niet haalbaar in je woning. Dan kan er een punt komen dat je naar een andere woning op zoek moet. Hoe pak je dat aan en waar moet je op letten? Hieronder op verzoek enkele tips, die ik verzameld heb in de praktijk. Het maakt hierbij eigenlijk niet uit of het om een huur- of koopwoning gaat. Wel heb je voor sommige zoektips een computer met internet nodig.

- Als het kan: kies een regio met een lage bevolkingsdichtheid. Een krimpregio is het beste: Noord- of Oost Nederland, Brabant en Limburg. Daar lukt het soms om al binnen 2 maanden in aanmerking te komen voor een huurwoning.

NB: Check bestemmingsplannen bij de gemeente t.a.v. nieuwe woonwijken of uitbreiding van industriële activiteiten.

Zoek een ander huis:

- Liefst in een bosrijke omgeving met loofbomen. Die houden veel HF-straling tegen.
- Kies niet voor een appartement, met name vanwege alle burens.
- Kies als het kan voor een, kleine, vrijstaande woning. Daarmee heb je afstand tot je burens.
- Liefst een woonboot of woning op een recreatiepark (zonder wifi) waar permanent wonen gedoogd wordt.
- Liefst niet direct aan de weg, maar een beetje achteraf, in verband met grondvelden van ondergrondse elektrische kabels.

Houd afstand:

- Minstens 1 km weg van windmolens i.v.m. lichtnetvervuiling.
- Neem minstens 700m afstand tot hoogspanningsleidingen en zeker 2km van energiecentrales.
- Qua zendmasten:
 - Zoek op www.gsmmasten.nl en www.itemasten.nl naar een woning die minstens 500m van een zendmast af staat. Let op: 4G-zender liefst 700m weg en C2000-zendmasten liefst een kilometer ver weg
 - Check op www.antenneregister.nl of je niet binnen 400 m van een zendamateur zit.
- Meer dan 100m van een transformatorhuisje.
- Meer dan 100m van schrikdraad vandaan.

Hoe ga je te werk?..

- Huis op het oog? Check de bovenstaande punten. De meeste punten kan je op afstand uitzoeken.
- Ziet het er goed uit? Ga met iemand samen kijken bij de woning. Neem je eigen meetapparatuur mee als je dat hebt, voor een eerste impressie.
- Neem een stoel mee en ga een paar uur in de directe buurt gewoon zitten 'voelen' en wandel rond. Herhaal dit op een ander tijdstip van de dag.
- Echt interesse? Ga dan naar de bezichtigingsbijeenkomst of maak een afspraak met de verkoper. Leg uit wat EHS is. Pas na 3 bezoeken kan je eigenlijk een goede afspraak doen over hoe het huis voelt. Probeer een keertje te overnachten en herhaal dit liefst nog een keer. Gewoon uitleggen en vragen.

- Als het een koophuis betreft: huur het huis eerst voor een periode van minstens 2 maanden, tot je de beslissing tot koop neemt.

Urgentieverklaring?

- Ik krijg vaak de vraag hoe je een urgentieverklaring kunt krijgen bij de gemeente, voor een andere woning. Naar mijn ervaring nu zeg ik: dat pad leidt meestal niet tot een oplossing voor mensen met EHS.
- Ten eerste omdat je deze urgentieverklaring op grond van EHS niet krijgt. Dan moet er een medische verklaring aan ten grondslag liggen die dit hard maakt, maar als je dat al hebt, zegt dit de toewijzers niet zoveel. Bij de woningbouwvereniging wordt namelijk een afweging gemaakt op grond van hun indruk van de ernst van de klachten. Hoe erg deze ook zijn (...), je legt het meestal af tegen een persoon met ME die in een rolstoel is beland, of een alleenstaande moeder met 3 kinderen die huiselijk geweld is ontvlucht. De druk op deze urgentieverklaringen is zeer groot.
- Een tweede punt is: als het je al lukt om een urgentieverklaring te krijgen, dan is het systeem zo dat je akkoord moet gaan met het allereerste aanbod dat je krijgt. Kans is groot dat dit niet een woning is die een verbetering voor je is. Weiger je deze woning, dan vervalt je urgentieverklaring meteen en sta je weer onderaan het puntensysteem.

Wat werkt dan wel?...

- Zaken die een iets langere adem vragen. Be-doeld voor mensen die nog in een stedelijk gebied kunnen wonen.
- Als je nu in een woning woont met zeer ernstige stralingsbelasting: dan is bijna elke woning waarschijnlijk een verbetering voor jou. Kijk wat de mogelijkheden zijn om via woningruil iets beters te krijgen. Soms kan je een oproep plaatsen via communicatiekanalen van de woningcoöperatie. Anders kan je zelf briefjes ophangen bij de supermarkt of een bericht plaatsen in de buurtkrant, of op de website van je gemeente. Zeker als je een gunstige ruil biedt (je vraagt bv. om een kamer minder en/of bent bereid meer bui-

tenaf te wonen tegen dezelfde huurprijs), maak je best kans. Plaats leuke foto's van je huis bij je oproep.

- Zoek vooraf een straat of regio uit waar je denkt beter te kunnen wonen. Maak kenbaar bij de betreffende woningcoöperatie dat je om gezondheidsredenen speciaal daar en daar een woning zoekt. Dit kan je bijvoorbeeld op een gesprek met een woningconsulent uitleggen, dat sommige woningbouwcoöperaties aanbieden.
- Reageer zo snel als kan op elke woning die aan die plek voldoet. Dit wordt in het systeem namelijk nauwgezet bijgehouden. Ga naar elke bezichtiging toe die van toepassing is en nu komt het: bouw een vertrouwensband op met de persoon die de bezichtiging begeleidt. Vaak zijn dit maar 3 of 4 personen per gemeente. Ook al sta je nummer 3 of 4 op de lijst, dan het kan zo maar zijn dat je plotseling hoort dat je eerste staat. Dit geldt zeker voor kleine woningen die minder populair zijn of in een wijk met een groot verloop. Oké, zo werkt het puntensysteem natuurlijk. Maar op een gegeven moment word je een woning gegund, is mijn ervaring. Dit werkt alleen als je het spoor kiest van goodwill, niet als je al volop in gevecht bent met de woningbouwvereniging. Dat is een keuze.

Nog 2 opmerkingen

Mocht je iets vinden: laat een EMV-meetspecialist van Vemes (www.Vemes.nl) een voormeting doen, dat geeft veel duidelijkheid. Bij sommigen kan je dit combineren met bouwtechnoeking, zoals bij Jan Hulsbos. Deze kan gelijk adviseren welke afschermmaatregelen misschien raadzaam zijn om direct aan te brengen, voor je verhuist.

En als laatste: zoek via Stichting EHS of Stopumts naar lotgenoten, die ook een woning zoeken. Als je met een paar mensen samen bent, heb je veel meer mogelijkheden. Zelfs als je alleen een uitkering hebt. Denk aan het delen van een grotere woning, het samen opknappen van een boerderij met één hoofdhuurder, samen creëren van een EHS-terrein op een vakantiepark of camping.

Vragen of opmerkingen? Ik hoor ze graag.

Carolien@SchooneveldAdvies.nl of tel. 087-8732024.

Wetenschap

De originele wetenschappelijke artikelen kunnen bij de redactie worden opgevraagd voor uitsluitend eigen gebruik

EHS is geen *nocebo* - reactie

Door een groeiend aantal EHS-opponenten wordt de stelling verkondigd dat het EHS syndroom het gevolg zou zijn van een 'nocebo-effect' (d.i. de angst ziek te worden van een ziekmakend verschijnsel). Hier dus de effecten van elektromagnetisch velden (EMV). Dat is een bewuste tactiek van de elektronische industrie om de discussie over EHS als authentiek verschijnsel te saboteren. Nederland kent diverse van die door de overheid gesteunde onderzoekers en hun instituten.

Dieudonné toont eindelijk eens met getallen aan dat de EHS verschijnselen in zijn groep proefpersonen vooraf gaan aan de realisering dat EMV daar de oorzaak van zijn. Ter informatie: de vrijwilligers met zelfverklarde EHS hadden al maatregelen genomen om de blootstelling aan de EMV die ze hadden geïdentificeerd te verminderen; dat was een voorwaarde voor deelname aan dit experiment.

Veertig authentieke EHS'ers (11 mannen, 29 vrouwen, gemiddelde leeftijd 51 jaar) hebben aangegeven wat hun specifieke medische problemen zijn geweest (tabel 1) en welke elektronische apparatuur hen het meest gestoord heeft (tabel 2). Interessant is dat 14 personen aangeven tot vier klachten per persoon te hebben; 17 hadden 5-7 klachten; 9 hadden 8 op meer klachten uit tabel 1.

Alle verklaringen noteerden de volgende fasen in het bewustmakingsproces:

1. Begin van de symptomen
2. Het niet vinden van een verklaring daarvoor
3. De ontdekking van EHS
4. De fase van informatievergaring

Tabel 1.

Symptomen die toegeschreven worden aan blootstelling aan elektromagnetische velden. Getallen slaan op het aantal personen dat die klachten rapporteerde.

Symptoms	Number of subjects
Sleep problems	28
Headaches	25
Pain in various locations	25
Abnormal fatigue	20
Concentration problems	17
Tinnitus	14
Memory loss	13
Skin rashes	11
Dizziness	8
Cardiac arrhythmia	8
Speech problems	7
Digestive problems	7
General feeling of ill-being	5
Nausea	5
Other	21

5. De overtuiging dat EHS hun gezondheid schaadde

6. Het doen van experimenten voor EMV reductie

7. Het accepteren dat men elektro-sensitief was.

Veelzeggend is de alom afgegeven verklaring dat de EHS symptomen vooraf gingen aan de vraag of EMV soms hun klachten veroorzaakte: ze waren er niet het gevolg van. Dit is dus in tegenstelling tot de opvatting dat hier een nocebo-reactie in het spel is. Hoewel, schrijver acht het mogelijk dat de klachten op zich best door sommige psychologische omstandigheden kunnen ontstaan; dergelijke personen zijn niet voor dit onderzoek uitgekozen. Hiermee is het nocebo sprookje hopelijk voor goed uit de wereld geholpen.

Tabel 2.

Bronnen van EMV die door deelnemers werden gevoeld. Aantallen slaan op het aantal mensen dat deze bronnen voelde.

Sources	Number of subjects
Wi-Fi routers	34
Mobile phone base stations	28
Mobile phones	24
Digital cordless phones (DECT)	20
Electric home appliances	18
Fluorescent lamps	9
Computers (system units)	8
Screens (computer displays and TV sets)	6
Cars	4
Other	7

Bron: **Maël Dieudonné 2015.** *Does electromagnetic hypersensitivity originate from nocebo responses? Indications from a qualitative study.* *Bioelectromagnetics* 2015 Sep 15. doi: 10.1002/bem.21937. [Epub ahead of print].

HS

Aandacht van de Gezondheidsraad voor elektromagnetische velden

De Gezondheidsraad attendeert het ministerie van Infrastructuur en Milieu stelselmatig op belangrijke nieuwe wetenschappelijke ontwikkelingen op het gebied van gezondheid en milieu. Ten behoeve van dit werk heeft het secretariaat van de raad een online enquête binnen het netwerk van de raad gehouden om potentiële onderwerpen op het spoor te komen. In een brief informeert de vicevoorzitter van de raad de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu over de gevolgde werkwijze en de resultaten. Er zijn 180 reacties binnengekomen met in totaal ruim 220 onderwerpen. Als belangrijkste onderwerpen zijn naar voren gekomen:

- microplastics in het milieu
- afnemende biodiversiteit in relatie tot aantasting van ecosystemen
- beweging en inrichting van de leefomgeving, gericht op kwetsbare groepen
- nanodeeltjes in het milieu
- toename van immuun ziekten door omgevingsfactoren
- gevolgen van nieuwe technologie
- borging van gezondheid in de Omgevingswet.

Onder Technologie wordt aan de volgende onderwerpen aandacht gegeven:

Technologie	
1	24-uurs maatschappij
2	Digitalisering
3	Ecologische transitie en technologische vooruitgang
4	Laagfrequente elektromagnetische velden
5	Telemetrie
6	Gebruik internet
7	Gebruik smartphones door jeugd
8	Invloed communicatietechnologieën op gedrag
9	Toenemend gebruik mobiele apparaten en computers
10	Toenemend gebruik van elektronische apparatuur; gezondheidseffecten gedurende levenscyclus
11	Toenemend gebruik van technologie leidt tot vervreemding
12	Toenemende ICT-mogelijkheden, waaronder monitoring van het eigen lichamelijk en psychisch functioneren

We mogen onszelf feliciteren met het feit dat gezaghebbende personen die door de GR voor advies zijn benaderd onze boodschap hebben opgepikt. Nu maar afwachten wat de deskundigen binnen de GR onze maatschappij als aanbe-

velingen meegeven.

<http://www.gezondheidsraad.nl/nl/nieuws/gezondheidsraadenquete-voor-signalering-gezondheid-en-milieu>

De invloed van IT op kinderhersenen

Susan Greenfield Video

IT beïnvloedt de frontale cortex, dat deel van de hersenen dat verantwoordelijk is voor cognitieve analyse en abstracte gedachten. Greenfield suggereert dat deze verandering van de hersenen net zo'n invloed krijgt als de klimaatverandering.

Het eerste deel van de video laat zien hoe het brein functioneert. Het tweede deel gaat over kinderen en het overmatig IT gebruik en de invloed op hun capaciteit om te leren en de vermindering van het aantal onderlinge sociale contacten.

Aan de orde komen de volgende onderwerpen en aanbevelingen:

- Epidemiologisch onderzoek naar de veranderingen in het brein
- Overmatig IT scherm gebruik schaadt de capaciteit van kinderen om te leren
- Het autisme spectrum past goed in de IT wereld van isolatie
- De sociale vaardigheden nemen af
- Overmatig twitteren leidt tot dwangmatig en antisociaal gedrag en los raken van de ethische normen

- Overmatig IT gebruik vermindert empathie
- Overmatig IT gebruik ontwikkelt wel kennis, maar geen begrip
- In boeken lees je op een natuurlijke manier in een bepaalde volgorde
- Google raadplegen ontvouwt willekeurige kennis in een willekeurige volgorde, dit veroorzaakt gefragmenteerde aandacht, het zoeken naar beloning en is verslavend
- Het IT scherm beloont en windt op, sensatie overwint het nadenken

[See her presentation here](#)

https://youtu.be/ri4_CW9P41s

Juliette Kuiper

Slaapproblemen bij jonge kinderen door mobiel bellen?

De wetenschappelijke publicatie van Anke Huss en vele medeauteurs in het kader van de onderzoekssubsidie van ZonMw over het kwalijke effect van mobiel bellen op kleine kinderen van 5-7 jaar levert geen aanleiding tot grote vreugde voor ons, elektrogevoeligen. Wij betogen al sinds jaar en dag dat mobiel bellen voor kinderen

ronduit gevaarlijk is. Maar naar nu blijkt wordt de slaapkwaliteit van de kindertjes nauwelijks beïnvloed als ze enkele malen per week mobiel bellen of een Dect telefoon gebruiken. Eigenlijk zijn er geen conclusies uit te trekken; dat is wat de onderzoekers precies beoogden. In de eerste plaats zijn alleen berekeningen

gemaakt van de statistische blootstelling aan velden van verre GSM/UMTS masten, Dect telefoon, WiFi en mobieltjes. Metingen aan huis zijn niet uitgevoerd. Er is geen rekening gehouden met de mogelijke invloeden van de laag- en extreem laagfrequente velden van vele soorten huishoudelijke elektronica, bijvoorbeeld. Volgens mij zijn alle telefoongebruikertjes misschien een beetje ziek en komen er alleen statistische verschillen wanneer die werkelijk spectaculair boven de gemiddelde 'ruis' bij kinderen uitkomen. Een 30% verhoogde kans op slaapproblemen (tabel 2) zegt ons op het eerste gezicht weinig. Echter, wanneer we mogen aannemen dat ook

sommige kindertjes al 'elektrogevoelig' kunnen zijn, dan zegt dat plotseling heel veel: die gevallen hebben buitenproportioneel veel slaapproblemen, misschien. De moeders is niet gevraagd naar de gedragingen van die kinderen buiten de slaaperiode.

In de grote tabellen verzuipen de gegevens over slaapkwiteit gewoon in de ruis van deze hutsplot van velden.

Een gemiste kans. Het geld van ZonMW is nu op. <http://bit.ly/IR1NoDM>

Hugo Schooneveld

Is wonen bij een hoogspanningslijn gezond?

Uit De Telegraaf van 19 november 2015, n.a.v. promotie Jarry Porsius - VUA

De plaatsing van een nieuwe hoogspanningslijn kan leiden tot gezondheidsklachten bij omwonenden. Dit blijkt uit onderzoek van Jarry Porsius, promovendus bij VUmc. Het is voor het eerst dat onderzoek aantoonde dat een dergelijk effect optreedt bij omwonenden van hoogspanningskabels. Hoe dichter mensen er bij in de buurt wonen, hoe meer gezondheidsklachten ze hebben, stellen de onderzoekers. "Ook zijn mensen die dichterbij wonen er sterker van overtuigd dat deze klachten door de hoogspanningslijn worden veroorzaakt", zegt Porsius. "Met ons onderzoek hebben we aangetoond dat deze sterkere overtuiging de toename in klachten verklaarde." Dat mensen zich niet goed voelen zou komen door het 'nocebo-effect', de omgekeerde variant van het placebo-effect: mensen voelen zich ziek omdat ze verwachten ziek te worden. Uit laboratoriumonderzoek bleek al eerder dat gesimuleerde blootstelling aan een magnetisch veld (zoals dat ook rond hoogspanningslijnen bestaat) voldoende was om gezondheidsklachten op te wekken. Nu is er ook bewijs dat dergelijke effecten zich voordoen buiten het laboratorium.

Door de toegenomen vraag naar energie worden wereldwijd steeds meer hoogspanningslijnen ge-

bouwd. In Nederland gaat het om ongeveer 350 kilometer aan nieuwe hoogspanningslijnen in de nabije toekomst.

Porsius: "Het aantal mensen dat in de buurt van hoogspanningslijnen woont zal daarom alleen maar toenemen. Om die reden moeten we erachter komen hoe negatieve gezondheidsreacties van omwonenden kunnen worden verminderd."

Uit eerder onderzoek bleek volgens Porsius dat de partijen die betrokken zijn bij de aanleg van de hoogspanningslijnen niet altijd even goed communiceren met de bewoners. "Toekomstig onderzoek kan laten zien of het verbeteren van communicatie met omwonenden kan leiden tot een vermindering van negatieve gezondheidsreacties."

Bron: De Telegraaf van 19 november 2015. http://www.telegraaf.nl/gezondheid/24766053/Wonen_bij_hoogspanningslijn_gezond.html

Testopstelling voor blootstelling aan elektromagnetische velden

Vanuit wetenschapsorganisatie ZonMW is een project opgezet naar de testbaarheid van elektrogevoeligheid door 'bestraling' van EMV ('straling') naar keuze, bij mensen thuis. Daarvoor is transporteerbare apparatuur gebouwd waarmee diverse soorten hoog (RF) - en laagfrequente (ELF) velden kunnen worden uitgestraald. In de testfase blijkt het apparaat goed te voldoen. Willekeurige mensen kunnen niet aangeven of er in een bepaalde periode wel of geen velden werden uitgestraald.

Op 13 december j.l., is het artikel van Anke Huss et al. gepubliceerd waarin de werking van het apparaat wordt uitgelegd en de bruikbaarheid getest. Figuren 1 en 2 laten zien hoe de zaken er uit zien. Er kon uit 5 soort ELF velden worden gekozen – naar suggesties van de stichting EHS - en uit 3 soorten RF velden. Geen van de deelnemers gaf hier correct aan wanneer EMV al of niet werden uitgestraald. Kennelijk verraadt het apparaat niet op grond van geluiden of andere eigenschappen welke EMV worden uitgestraald en wanneer. De experimenten werden 'dubbelblind' uitgevoerd, d.w.z. dat noch de deelnemers,

noch het bedienend personeel wist welk veld actueel in een bepaald tijdsblok werd uitgestraald. Figuren 1 en 2 tonen de testopstelling bij iemand thuis, figuur 3 twee van de te kiezen veldtypen zoals die er op een oscilloscoop uitzien (arbitraire eenheden).

Daarmee is de apparatuur klaar voor gebruik met elektrogevoelige personen die menen te kunnen aangeven of EMV naar hun eigen keuze in deze situatie konden worden 'gevoeld'. Intussen zijn ook die proeven voltooid, maar moeten de resultaten nog worden uitgewerkt voor een volgend wetenschappelijk artikel. We wachten met spanning af.

De Stichting EHS is niet bij het ontwerp van dit experiment betrokken geweest, en heeft daar ook wel kritiek op. Maar we hebben wel een aantal vrijwilligers 'geleverd'. Vandaar onze belangstelling voor de goede afloop.

Bron: A. Huss et al 2015. Novel exposure units for at-home personalized testing of electromagnetic sensibility. Bioelectromagnetics. DOI: 10.1002/bem.21943. 7 pp.

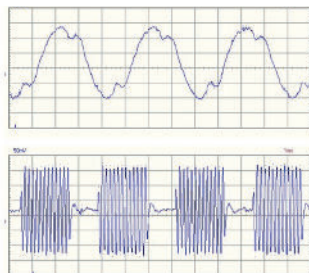
HS

Fig. 1. Een veldengenerator. Naar keuze wordt of een radiofrequente unit (hier afgebeeld) of een ELF unit geïnstalleerd

Fig. 2. Blootstelling aan hoogfrequente velden in een huiskamersituering. Alle afbeeldingen: H. Schooneveld

Boven: Signaal van een hoogspanningsmast met 'rimpel', mogelijk veroorzaakt door stoorvelden uit huiskamer.

Onder: Gepulst signaal zoals in leidingen naar frequentie-geregelde zware ventilator.

Fig. 3. ELF- EMV signalen zoals uitgezonden door blootstelling apparaat. Proefpersonen kunnen kiezen uit meerdere EMV tonen

Zijn iPads op school weggegooid geld?

‘Ja’, zegt het OECD rapport

Timna Jacks, Education reporter

“Investeren in computers bevordert het rekenen en de taal van de leerlingen niet”, waarschuwt dit rapport van de Organisation for economic cooperation and development (OECD). Het rapport geeft juist aan dat frequent computergebruik op school slechtere resultaten tot gevolg heeft. In een wereldwijde vergelijkende studie blijken Australische scholen voorop te lopen bij het computergebruik. Toch zijn resultaten van het lezen en de wiskunde tussen 2010 en 2012 achteruitgegaan bij toename van het computergebruik. Wanneer veel technologie in de klas wordt gebruikt dan treden zowel voor- als nadelen op en zijn de resultaten vooral afhankelijk van hoe de betreffende leraar er mee omgaat. Als de leraar blijft steken in 20e-eeuwse leermethoden dan treedt geen verbetering op van de resultaten.

De resultaten tussen 2003 en 2010 verslechterden in de meeste landen en ook in Australië waar het computergebruik enorm toenam. Studenten in landen met minder computergebruik

op school gingen meer vooruit met lezen.

Als we willen dat studenten slimmer worden dan de smartphone moeten we harder ons best doen op de pedagogiek. De technologie kan goed onderwijs verbeteren, maar kan slecht onderwijs niet vervangen. Australische studenten spenderen per dag 1 uur op internet, dat is meer dan gemiddeld. Studenten die een of twee keer per week op de computer werken doen het beter dan studenten die zelden op de computer werken. Als de studenten vaak op de computer werken gaan de resultaten op alle leerfronten weer achteruit.

De resultaten van toegenomen computergebruik zijn dus niet zo denderend, terwijl de kosten voor de technologie wel erg hoog zijn.

<http://www.theage.com.au/victoria/are-ipads-in-schools-a-waste-of-money-oecd-report-says-yes-20150914-gimnqf.html#ixzz3qzEn4pAX>

Juliette Kuiper

De verborgen agenda achter schoolcomputers

Victoria L. Dunckley M.D.

De beloftes van de lobbies voor computeronderwijs gaan voorbij aan de behoeften van leerlingen. Ook zijn er negatieve invloeden van het stijgend aantal scherm-uren op de gezondheid van het kind. Daarnaast suggereren verschillende onderzoeken dat frequent computergebruik de testresultaten van leervakken ook nog eens negatief beïnvloedt. Ook de algemene sociale vaardigheden gaan achteruit.

Waarom dendert deze trein in technologie maar

door? Natuurlijk door financiële belangen. Het onderwijs in de USA en Canada moet de 21e eeuw in met de nieuwe technologieën omarmen. Ondertussen gaat veel geld van de overheid richting private bedrijven om computers voor de scholente kopen.

De beslissingen voor verandering worden door de technologie bepaald en niet door de behoeften van de leerlingen.

Een gezondheidsorganisatie in Canada beveelt

aan dat kinderen maximaal 2 uur per dag achter het scherm zitten. Anders ontstaan obesitas, mentale achteruitgang en zelfs veranderingen in de chemie van de hersenen bij jonge kinderen. Terwijl de schooltijd op dit moment vaak nog het onderdeel van de dag is met het minste mediagebruik achter een scherm.

De IT bedrijven worden betaald door consumenten en nemen hun beslissingen met het oog op wat consumenten willen leren en niet met het oog op educatieve doelstellingen. De bedrijven proberen van de leraren en studenten consumenten van IT te maken.

Natuurlijk is de computer belangrijk in het leerproces, er zou breed over gediscussieerd moeten worden hoe dit het beste in het onderwijs geïmplementeerd zou kunnen worden, zonder de aanwezige kwaliteiten in het onderwijs door eenzijdige druk van technologie bedrijven weg te gooien.

<https://www.psychologytoday.com/blog/mental-wealth/201509/the-hidden-agenda-behind-21st-century-learning>

Juliette Kuiper

Brief naar alle colleges van B&W en gemeenteraadsleden

Peter Winterman

Onderstaande pdf is op 26 oktober als e-mail naar alle 393 gemeenten in Nederland gestuurd, zie:

www.stopumts.nl/pdf/College%20van%20B&W%20en%20Raad.pdf

Dit initiatief van StopUMTS is door 13 andere organisaties ondersteund.

Het zou goed zijn als elektrogevoelige personen (vooral EHS'ers) ook zelf hun eigen gemeente gaan aanschrijven om hulp te vragen. Dat kan zijn subsidie voor afschermdende maatregelen, stralingsarme openbare ruimtes, WiFi vrije scholen, enz. Niet dat dat (altijd) helpt maar het vergroot de aandacht voor het probleem. Onze brief mag bijgevoegd worden en de info daarin mag gebruikt worden.

Ook is hier aan het eind een voorbeeldbrief als pdf toegevoegd.

Voor verdere (juridische) informatie zie:

Juridische%20Informatie/9433/overheidsinstanties_en_behoorlijk_bestuur

Juridische%20Informatie/9432/aanpassingen_in_je_huis_en_de_wet_maatschappelijke_ondersteuning

Juridische%20Informatie/9431/ziek_door_wifi_op_het_werk

en uit het buitenland:

www.stopumts.nl/doc.php/Juridische%20Informatie/9416/franse_vrouw_krijgt_geld_vanwege_wifi-allergie_en_lawsuit_in_de_usa

Voor de voorbeeldbrief: [Bekijk het PDF bestand](#)

Mobiel bellen vanuit vliegtuig

In vliegtuigen van Lufthansa was het tot kort mogelijk op sommige vluchten mobiel te bellen, doordat het toestel communiceerde met satellieten die vervolgens het signaal doorgaven aan grondstations. Dat was een langzame communicatievorm. Nu hebben drie maatschappijen het

European Aviation Network opgericht om snel internetsnel mogelijk te maken door – afhankelijk van de vlieghoogte – twee systemen te gebruiken. Tot een hoogte van 3000 m zal de communicatie gebeuren via LTE stations die uitgerust worden met een ontvangst/zendcapaciteit van 80km

(normaal slechts 10 km). Het worden breedbandverbindingen in de 30 MHz band die in alle 28 EU landen beschikbaar zijn. Speciaal daarvoor worden 300 stations gebouwd. Boven 3000 m wordt gebruik gemaakt van satellietcommunicatie (Inmarsat). Het toestel kiest zelfstandig uit de beschikbare verbindingen. Passagiers kunnen daardoor tijdens de hele vlucht verzekerd zijn van snel internet. Over 2 jaar moet die faciliteit gereed zijn. Andere maatschappijen zullen naar verwachting volgen.

Bron: http://www.golem.de/news/telekom-und-inmarsat-lufthansa-plant-schnelles-wlan-fuer-europaeische-fluege-1509-116417.html?utm_source=nl.2015-09-22.html&utm_medium=e-mail&utm_campaign=golem.de-newsletter

Juridische zaken

Verantwoorde reclames?

Martine Vriens

Er zijn veel reclames die producten promoten die draadloos zijn. Sommige reclames doen je letterlijk fronsen! Zo zijn er de reclames waarin iPad beschermhoezen voor baby's worden gepromoot en reclames waarin kleine kinderen met mobiele telefoons bezig zijn. En uiteraard de reclames met draadloze producten voor volwassenen. Zijn deze reclames wel verantwoord en als je meent dat dat niet het geval is kan je hier iets tegen doen? Hierover gaat deze bijdrage.

Een reclame dient verantwoord te zijn. Dit betekent dat een reclame geen bedreiging mag inhouden voor de geestelijke en/of lichamelijke gezondheid. Verder mag een reclame niet misleidend zijn. Dit is het geval als een reclame onjuiste informatie geeft - bijvoorbeeld over de risico's - en/of voor de gemiddelde consument onduidelijk of dubbelzinnig is. Ook is een reclame misleidend als deze essentiële informatie over het product weglaat dan wel verborgen houdt. Verder mag een reclame die gericht is op kinderen hen geen morele of fysieke schade berokkenen. In veel reclames die draadloze producten promoten is het de vraag of deze regels niet overtreden worden.

De instantie die er op toeziet of deze regels

overtreden worden is de Stichting Reclame Code (SRC). De regels waar een reclame aan moet voldoen zijn opgenomen in de Nationale Reclame Code (NRC). Iedereen die meent dat een reclame-uiting niet voldoet aan de NRC kan een klacht indienen bij de Reclame Code Commissie. Dit onafhankelijke klachtenorgaan beoordeelt vervolgens of een reclame in strijd is met de NRC. In het geval dat de regels overtreden zijn beveelt de Commissie de adverteerder niet meer op een dergelijke wijze reclame te maken. De Commissie heeft al enkele keren geoordeeld over reclames waarin producten gepromoot werden die te maken hadden met EMV. Een zaak betrof een klacht over een product die claimde dat je door elektromagnetische frequenties

gezonder werd (6 september 2010, 2010/00535). En een klacht ging over een product die meende schadelijke effecten van EMV te kunnen neutraliseren (3 maart 2011, 2011/00060). Deze werden door de Commissie misleidend geacht omdat niet aannemelijk was gemaakt dat deze producten de werking hadden die daaraan werd toegeschreven, bijvoorbeeld door wetenschappelijke publicaties.

Een andere interessante klacht ging over de slimme meter. Enexis had op haar website bij de vraag of je last zou kunnen hebben van de slimme meter als je er in de buurt kwam aangegeven: "Nee, u zult geen last hebben van de straling van de slimme meter". Dit omdat de straling binnen de geldende richtlijnen bleef. De Commissie heeft in deze zaak geoordeeld dat dit een misleidende reclame is omdat deze reclame onjuiste informatie verstrekt. Enexis heeft volgens de Commissie weliswaar voldoende aannemelijk gemaakt dat de blootstellingsniveau's van de slimme meters binnen de gestelde normen vallen, dit rechtvaardigt echter niet de absolute mededeling "U zult geen last hebben van de straling van uw slimme meter". Want – al valt de straling binnen de norm - dit hoeft immers niet te betekenen dat men in het geheel geen last zal (kunnen) hebben van de straling, aldus de Commissie (15 juli 2015, 2015/00633). Een reclame-uiting mag dus niet aangeven dat je geen klachten kan krijgen door straling.

In dit geval is de klacht dus heel zinvol geweest. Ook in andere gevallen kunnen klachten over reclames waarin draadloze producten gepromoot worden wellicht zinvol zijn. De regels voor een verantwoorde reclame lijken in veel gevallen namelijk te worden overtreden. Zo geven veel reclames onjuiste of onduidelijke/dubbelzinnige informatie over de risico's, zowel boven als beneden de daartoe geldende normen. Sommige

reclames voldoen bijvoorbeeld niet aan de eigen veiligheidswaarschuwingen dat je een mobiele telefoon op 1,5 cm van het lichaam moet houden. Bovendien is deze informatie onvindbaar en ook dubbelzinnig over het letsel dat kan optreden. En ook onder de normen kunnen er gezondheidseffecten optreden en ook daarover zou de adverteerder juist moeten informeren.

Verder mogen kinderen geen fysieke schade oplopen door reclames. Omdat kinderen extra kwetsbaar zijn is er voor hen ook een eigen Kinder- en Jeugdreclamecode opgesteld. Het lijkt dan ook niet verantwoord om reclame voor draadloze producten op kinderen te richten en hen te tonen in reclames. In Frankrijk en België is er wetgeving die dit om veiligheidsredenen verbiedt. In Nederland bestaat er op dit punt geen specifieke wetgeving en is het dan ook aan de adverteerder hier extra zorgvuldig mee om te gaan.

Bij het uitkomen van dit nummer is er inmiddels een uitgebreide klacht uitgegaan over een reclame waarin kinderen de hoofdrol spelen. Het is dus spannend wat de SRC hiermee gaat doen. In ieder geval zet het de Reclame Code Commissie tot nadenken over wat verantwoord is en wat niet bij draadloze producten. Met uiteraard als doel dat de adverteerder de reclame niet meer mag vertonen. En belangrijk ook de aandacht die hiermee wordt gegenereerd. Mochten er ontwikkelingen zijn in deze zaak zal ik daar zeker over berichten. Met dank aan Suleikade Smit die me attent heeft gemaakt op de klachtenprocedure bij de SRC.

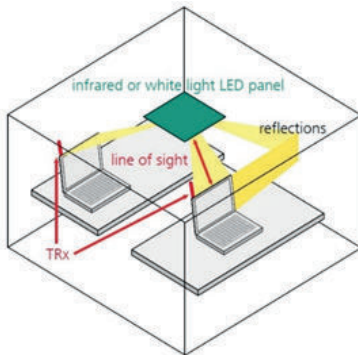
Mocht je vragen hebben over deze klacht, voornemens zijn zelf een klacht in te dienen en informatie willen hebben of voor andere juridische vragen mail of bel naar martinevriens@hotmail.com of 0497513449.

Visible Light Communication (VLC) voor data communicatie

De nieuwe trend in automatisering lijkt VLC te gaan worden. Niet via WiFi, maar via lichtpulsen vanuit Led lampen (wit of infrarood) vanuit het plafond. Het bedrijf Fraunhofer werkt aan een systeem dat LED lampen bevat die gemoduleerde lichtpulsen uitstralen in het megahertz frequentiebereik. Daarmee kan data overdracht worden naar een of meer ontvangers in de ruimte. In feite kunnen alle apparaten met een fotogevoelige ontvanger (chip) langs deze optische weg hun data ontvangen. Ze kunnen ook berichten terugzenden. Deze technologie zou het gebruik van de (trage) WiFi routers kunnen vervangen. Dat zou een revolutie kunnen veroorzaken daar waar meerdere personen onafhankelijk van elkaar aan een PC werken. Het

systeem heeft een aantal voordelen boven de gebruikelijke wegen voor datatransfer. Maar let wel, het effect van die lichtpulsen is nog niet onderzocht op mogelijke biologische activiteit bij de gebruikers. We houden de ontwikkelingen uiteraard nauwkeurig in de gaten. We zijn op zich graag geheel af van de WiFi systemen die door o.a. kinderen maar slecht worden verdragen. Wel is het zo dat hoe harder wij protesteren tegen het gebruik van WiFi in scholen en openbare ruimten, hoe sneller die systemen door VLC zullen worden verdrongen, als het systeem eenmaal operationeel is. We mogen hopen dat dat goed afloopt!

Bron: www.hhi.fraunhofer.de

Visible Light Communication (VLC) is a new broadband transmission technology that uses standard off-the-shelf visible light LED luminaries to transmit broadband data streams. This transmission technology can be used for both distribution of high-definition video streaming and for two-way communication – all the way from internet to video conferencing. Broadband speed is 500 Mbit/s, although scientists have already achieved speeds of up to 1.25 Gbit/s in the lab. This optical wireless technology can be used anywhere where wireless LAN is not acceptable or feasible – for in-cabin flight entertainment, or in manufacturing facilities

Project TU/e: Wifi moet veel sneller

Uit De Telegraaf

Draadloos internet moet binnen vijf jaar duizendmaal sneller zijn. De benodigde 1 terabyte per seconde is belangrijk omdat het aantal apparaten dat van sensoren is voorzien momenteel explosief stijgt.

Bij de Technische Universiteit Eindhoven wordt maandag Europa's meest geavanceerde labora-

torium geopend waar onderzoek wordt gedaan naar dit 'hyperspeed wifi'.

Grote aanjager voor de bouw van het lab is het 'Internet of Things'. Binnen afzienbare tijd zullen vele miljoenen apparaten met computers communiceren. In woningen gaat het om bijvoorbeeld koelkasten, koffiezetapparaten, de

verwarming en verlichting. Om die draadloze communicatie allemaal tegelijk, snel en foutloos te laten verlopen, is nieuwe technologie nodig. Het spectaculair opvoeren van de snelheid is geen sinecure voor 'CWTe Labs'. Directeur en hoogleraar Peter Baltus: „We hebben hier het meest geïntegreerde wireless-lab van heel Europa. Alle labs en disciplines die je nodig hebt om draadloze systemen als geheel te bestuderen, hebben we hier bij elkaar gebracht.” Het laboratorium is volledig elektromagnetisch afgeschermd van de buitenwereld om verstoringen door bijvoorbeeld telefoonverkeer te voorkomen. De speciale ramen houden elektromagnetische velden tegen en er is nagenoeg geen statische elektriciteit. Dit alles om te zorgen

voor nauwkeurige en betrouwbare metingen. Binnen het laboratorium wordt naast supersnel wifi gewerkt aan meer grote onderzoeksprogramma's, waaronder minuscule, goedkope sensoren die weinig tot geen stroom verbruiken. Ze halen hun energie uit de radiogolven van het draadloze netwerk.

Een ander groot aandachtspunt is de ontwikkeling van 'terahertz-technologie'. Terahertz staat voor duizend miljard trillingen per seconde. Binnen dit belovende elektromagnetische frequentiegebied willen de onderzoekers kleine en goedkope technologie ontwikkelen voor bijvoorbeeld wapendetectie en haarscherpe medische beeldregistratie.

Internet uit de ruimte

Arthur Firstenberg

Volgens meerdere grote organisaties moet WiFi wereldwijd beschikbaar gemaakt worden om in alle uithoeken van de aarde te kunnen bellen en internetten. Er is een organisatie opgericht, 'Guards' (global Union against radiation deployment from space), bestaande uit multinationale vrijwilligers, om het gevaar vanuit de ruimte tegen te gaan.

Het gevaar van satellieten in de ruimte is groter dan we dachten, omdat steeds meer krachtige maatschappijen gegevens beschikbaar stellen over hun ambities, en die zijn niet mals. Miljarden dollars zijn intussen geïnvesteerd om duizenden satellieten met WiFi apparatuur de ruimte in te kunnen schieten. Slecht voor de ozongordel; slecht ook voor de mensen op de grond die daar last van kunnen krijgen.

Er zijn 8 organisaties die er naar streven elke

vierkante inch van het aardoppervlak een internet service te kunnen bieden, voor 2020. Het zijn:

Space X: 4000 satellieten; Oneweb: 2400; Facebook: satellieten drones en lasers; Google: 200.000 ballonnen in hogere luchtlagen – Project 'Loon'; Samsung: 4600; Iridium Next: 66; Globalstar: 24; Outernet: 200 nanosatellieten (10 cm kubussen) op 560 Mi hoogte, vanaf 2019.

Dit spelletje heet 'competitie', zagezgd. De commerciële belangen zijn groot en er is plenty geld. Veruit de meeste mensen op aarde hebben nog geen internet en dat moet –volgens de ondernemingen – snel veranderen.

Bron: <http://www.emfacts.com/?s=guards&searchsubmit=Search>

Cellular Phone Task Force, USA. info@cellphonetaskforce.org.

Boek/artikel besprekingen

Mind Change

Susan Greenfield

Wie de videofilm van Susan Greenfield heeft gezien (doen! Zie Links hieronder) en begrepen, is

zeker onder de indruk gekomen van de boodschap die zij uitzendt: pas op met gebruik van

digitale beeldschermen voor kleine kinderen. Door het gebrek aan werkelijk contact met de levende wereld gaan kleine kinderen de virtuele wereld normaal vinden. Daarin is geen plaats voor interactie, geen oogcontact, geen corrigerende opmerkingen en aanmoedigingen en hulp bij het ordenen van gegevens die zo nodig zijn om de ontwikkeling van jonge hersenen in goede banen te leiden. Letterlijk: goede banen. Want langzamerhand begint het duidelijk te worden dat de ongedifferentieerde hersenen van jonge kinderen verder ontwikkelen via externe prikkels en verwerking van ervaringen die het kind vanuit de omgeving en vooral door de liefhebbende moeder moet ontvangen. Interactie met de buitenwereld daarvoor voor het kind en het brein van levensbelang.

We herinneren ons het boek van Manfred Spitzer (*Digitale dementie*), dat vorig jaar in deze rubriek is besproken. Dit boek van Greenfield vormt hierop een verdere uitwerking en verdieping. Schrijfster is neurofysioloog en begrijpt hersenprocessen beter dan wie dan ook en maakt zich grote zorgen over de zombie-cultuur die ontstaat wanneer kinderen niet tijdig tot de orde worden geroepen en weggesleurd worden van computerbeeldscherm, smartphone of tablet. Want de sociale ontwikkelingen van de hersentjes staat vrijwel stil zonder interactie met de omgeving. Alleen al door gemis aan oogcontact en correcties door een levende en liefhebbende moeder ontwikkelt het kind zich emotie-arm en kan gemakkelijk autistisch worden.

Op een toegankelijke manier worden belangrijke onderwerpen aangesneden, o.a. hoe de hersenen

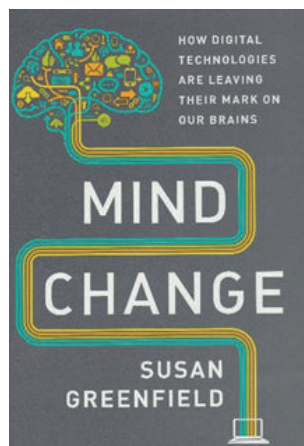
werken en ontwikkelen; hoe hersendifferentiatie kan worden geleid door de ervaringen en ambities van het kind; hoe sociale interacties ontstaan; hoe sociale netwerken een ontwrichtende uitwerking kunnen hebben wanneer niet wordt ingegrepen, enzovoort.

Het boek leest als een trein, wat je niet zou zeggen als je weet dat er ruim 60 pagina's Noten of opmerkingen aan toegevoegd zijn. Wie in een specifiek onderwerp geïnteresseerd is kan geheel aan zijn trekken komen via verwijzingen naar o.a. wetenschappelijke literatuur.

Een absolute aanrader voor wie opvoeding serieus neemt.

HS

Bron: **Mind Change**, door Susan Greenfield. Random House, New York, 2015. ISBN 978-0-8129-9382 (Hard cover). 348 pgs. Prijs €25,99.

Ervaringsverhalen

Zendmast van flat af, Providers wijken na klachten

Francisca Muller

Op de flat aan de Dollard in Zwolle mag geen nieuwe zendmast voor mobiele telefonie komen. De telefoniebedrijven KPN en T-Mobile willen nu uitwijken naar een locatie in Park de Aalan-

den, in de buurt van het Koppelspad. De afgelopen vijftien jaar hadden T-Mobile en KPN hun apparatuur op het dak staan, tot ongenoegen van enkele bewoners. Zij vreesden voor

gezondheidsklachten als gevolg van straling. Het leidde ertoe dat het Nationaal Antennebureau metingen uitvoerde. Daaruit bleek dat de straling onder de norm lag. Desondanks hielden bewoners handtekeningacties om de mast weg te krijgen. Dat lukte niet: SWZ zei niet onder het contract uit te kunnen komen.

Het contract tussen verhuurder SWZ en de providers is nu verlopen. De apparatuur is al verwijderd vanwege de aanstaande renovatie van de flats. Volgens woordvoester Rita Kamphuis van SWZ is besloten het contract niet te verlengen, gezien de bezwaren van bewoners in het verleden.

De providers zijn op zoek gegaan naar een ander dak in de omgeving. Als er geen nieuwe mast wordt geplaatst, ontstaat een gat in de dekking. De zoektocht bleek vergeefs: er zijn geen andere

hoge gebouwen in de omgeving. In overleg met de gemeente is nu besloten tot een vrijstaande mast in Park de Aalanden. Hoe hoog die wordt, is nog onduidelijk.

Van de mast maken straks ook Vodafone en Tele2 gebruik. Voor het plaatsen is een omgevingsvergunning nodig. Voorafgaand houden de gezamenlijke providers maandag een informatiebijeenkomst in wijkcentrum De Bolder aan de Dobbe. Vanaf 19.30 wordt informatie gegeven door onder andere deskundigen van het Antennebureau, van de Rijksoverheid. Ze geven een presentatie over nut en noodzaak van dit soort antennes. De telecombedrijven geven een toelichting op de locatiekeuze en de gemeente licht de vergunningprocedure verder toe.

Bron: <http://tinyurl.com/o8urof5>

Ziek door snel internet in het centrum

Eke Vriens

Door het nieuwe netwerk van Eindhoven 365 in de binnenstad kan men nog sneller en zelfs 24 uur per dag gratis internetten (ED 16 oktober). Misschien zijn veel mensen er blij mee. Maar er zijn ook mensen die niet kunnen winkelen in het centrum, want zij worden ziek door de straling (van zendmasten, wifi en smartphones). Ook in openbare gebouwen, supermarkten en zelfs in het ziekenhuis is het niet meer veilig voor hen. Er zijn kinderen die niet meer naar school kunnen vanwege wifi in school.

In Nederland zijn nog maar een paar plekken die stralingsarm zijn, de zogenaamde 'witte zones' waar mobieltjes minder goed bereik hebben. Deze zones zijn voor elektrogevoeligen van groot belang, daar voelen ze zich goed. Maar ook op deze nog veilige plekken komen helaas steeds meer masten. We krijgen op onze site (Stopumts.nl) legio verhalen van mensen die geen menswaardig bestaan leiden. Ze zijn op de vlucht voor de straling en kunnen bijna nergens meer terecht.

Het bezit van een smartphone en het overal

moeten kunnen internetten zal voor sommigen een must zijn. Elektrogevoeligen hebben geen smartphone, ze worden er doodziek van. Ik heb een mobieltje uit het jaar nul dat ik alleen in noodgevallen gebruik. Thuis zijn onze telefoons bedraad, evenals onze computers. We gaan niet met onze tijd mee, toch reddden we ons prima. We kunnen mailen en internetten maar niet overal en altijd. Dat geeft niet alleen rust, ook onze gezondheid heeft er baat bij.

De elektromagnetische straling van zendmasten, wifi, smartphones, DECT-telefoons, slimme meters, babyfoons, magnetrons enz. is namelijk schadelijk voor de gezondheid. Niet iedereen wordt er direct ziek van, maar het is net als met roken, sommige mensen roken een pakje per dag en worden 100 jaar, terwijl anderen doodziek worden door alleen maar sigarettenrook van een ander in te ademen. Sigarettenrook kun je ontlopen, de straling van draadloze communicatie nauwelijks.

Naar schatting is 3 procent van de bevolking, ruim 500.000 personen, elektrogevoelig.

Daarom is het is van het grootste belang dat burgers door de overheid geïnformeerd worden over de mogelijke gezondheidsschade. Het kan en mag niet zo zijn dat in een democratisch en sociaal land als Nederland uitsluitend economische belangen tellen ten koste van de gezondheid van burgers.

In veel landen zijn al de nodige voorzorgsmaatregelen getroffen om burgers en met name kwetsbare kinderen te beschermen, terwijl men in ons land gewoon doorgaat met het installeren van masten, wifi en andere draadloze toepassin-

gen. Met de schadelijkheid van straling gebeurt hetzelfde als wat eerder heeft gespeeld met tabak en asbest: een langdurig proces van volledige ontkenning tot uiteindelijke erkenning en schadelijkheid.

Eke Vriens uit Knegsel is actief bij Stopumts, een samenwerkingsverband van enkele academici, allen ervaringsdeskundig, die informatie verzamelen over de schadelijkheid van hoogfrequente elektromagnetische velden voor de gezondheid.

Bron: in Eindhovens Dagblad 23-10-2015

Niet naar school vanwege de ‘straling’

Peter Ullenbroeck

Hij oogt als een normale, 13-jarige puber. Petje op, beetje verveeld voor zich uitkijkend. Maar waar leeftijdsgenootjes doordeweeks op school zitten, zit Flynn thuis. Al acht maanden. Zijn moeder Jay (43)* haalde hem begin dit jaar van school vanwege de ‘ziekmakende straling’.

Flynn heeft last van EHS is haar vaste overtuiging. Dat staat voor Electro High Sensitivity, ofwel overgevoeligheid voor elektromagnetische straling. En die straling is er volgens Jay volop op de Nederlandse scholen waar draadloos internet en het gebruik van mobieltjes net zo normaal zijn als ijs op de Noordpool. Ook op basisschool De Wissel, een school voor speciaal onderwijs in Oosterhout, waar Flynn tot begin dit jaar in groep 8 zat. Jay: “Hij kwam steeds vaker thuis met een bloedneus, klagend over hoofdpijn, moeilijk lopen. Het werd erger en erger. Toen heb ik ingegrepen.”

Ze schakelt iemand in die metingen verricht op school. Die komt tot de conclusie dat de school stijf staat van de elektromagnetische straling. Niet in de laatste plaats door twee zendmasten die om het schoolgebouw staan. “Die straalde keihard naar binnen.” Voor Jay is dat de druppel. Ze haalt haar zoon van school, leerplicht of niet. “De gezondheid van mijn kind gaat voor alles.” Ze doet haar verhaal in haar rijtjeswoning in Oosterhout waar niet alleen voor de sier kaars-

jes op tafel staan maar ook omdat de elektriciteit in huis regelmatig uitgeschakeld is. Want ook die zorgt voor straling.

Jay, die psychologie studeerde maar moet rondkomen van een bijstandsuitkering, lijdt naar eigen zeggen zelf ook al jaren aan EHS. Ze is overtuigd van haar gelijk, tot verbijstering van haar omgeving. Buurtbewoners, haar ex, zelfs haar ouders trekken de verhalen over de klachten die zij en haar zoon zouden hebben door de straling in twijfel.

Voor de school die aanvankelijk begrip toont, is de maat vol. De leerplichtambtenaar maakt proces-verbaal op wegens ‘absoluut verzuim’. Want Flynn, die in augustus in het voortgezet onderwijs had moeten beginnen, blijkt bij geen enkele school te zijn ingeschreven. Binnenkort is de rechtszaak. Volgens woordvoerder Frank Lambregts van de gemeente Oosterhout is serieus naar de beweringen van de moeder gekeken. “We hebben een GGZ-arts gevraagd te kijken of er een verband is tussen de klachten en de aanwezigheid van elektromagnetische straling. Maar die heeft dat verband niet kunnen ontdekken.” Om de zorgen van moeder Jay zo veel mogelijk weg te nemen zijn de routers op school afgedekt. Lambregts: “Maar ook dat heeft haar niet op andere gedachten kunnen brengen. Dit is inriest. Een kind hoort op school te zitten. En wij

als gemeente zullen er alles aan doen om dat voor elkaar te krijgen.”

Maar geen haar op het hoofd van Jay die daaraan denkt “Welke school dan? Zo’n beetje alle scholen hebben wifi, hebben straling. Dan moet ik met Flynn naar het buitenland.”

Ze was al eens met Flynn in Frankrijk en is bereid daar naar terug te gaan als het moet. Echter niet als het aan de vader van Flynn, ex-man Mark (46)*, ligt die ook een rechtszaak tegen zijn ex is begonnen. Met als inzet de voogdij over het kind. “Ik zal niet toelaten dat ze met Flynn naar het buitenland vertrekt. Die jongen hoort op een Nederlandse school thuis.”

Hij hecht weinig waarde aan het verhaal over de elektromagnetische krachten die zijn zoon ziek zouden maken. “Ik ben een nuchtere Hollandse boer. Als dat echt zo zou zijn, waarom hebben alle andere mensen er dan geen last van? En als Flynn bij mij is, hoor ik hem nooit over zijn klachten.”

Jay voelt zich onbegrepen en niet erkend in haar klachten. “Maar ik laat me niet ontmoedigen, Dit gevaar is veel groter dan wij allemaal denken en ik blijf de mensen daar voor waarschuwen.”

De achternamen van de geïnterviewden zijn bij de redactie bekend.

Bron: **BN De Stem 26-10-2015** <http://bit.ly/1MImxcD>

Weblog/links

Weblogs Stichting EHS 4e kwartaal 2015 *)

[O. Johansson: Elektrohypersensitiviteit - Een functionele beperking](#)

In Zweden zijn de sociale voorzieningen voor elektrogevoeligen heel wat beter geregeld dan in Nederland of andere landen van de wereld. Zo wordt EHS formeel beschouwd als een ‘functionele beperking’, niet als een ziekte. Van overheidswege worden aanpassingen gedaan die leven en werken mogelijk maken. <http://bit.ly/1P2y4pX>

[Angst voor hoogspanningslijnen: Nocebo- of elektrostress-effect?](#)

Gepubliceerd op 30 november 2015

Sommige mensen maken zich zorgen over effecten van hoogspanningslijnen boven hun hoofd en ontwikkelen gezondheidsproblemen. Of dat komt door de angst of door de uitgestraalde elektromagnetische velden (EMV) is niet eenvoudig uit te maken. Onderstaande publicatie van onderzoeker Porsius (VU te Amsterdam) gooit het op nocebo-effecten. Op grond van zijn eigen data kun je het ook zien als een effect van de elektromagnetische velden. Het artikel zwijgt daar over; dat is vreemd.

[Teleurstellend onderzoek naar de relatie elektromagnetische velden en gezondheid](#)

Gepubliceerd op vrijdag 06 november 2015

De wetenschapsorganisatie Zorgonderzoek Nederland - Medische Wetenschappen (ZonMW) heeft met een budget van €16,6 miljoen voor 8 jaar onderzoek gefinancierd naar een mogelijke relatie tussen blootstelling aan EMV en gezondheid. De conclusies in de aanbevelingsbrief van het bestuur aan de minister: ‘er zijn geen aanwijzingen verkregen dat blootstelling aan EMV een risico vormt voor de gezondheid’. Bureau Technopolis schreef een kritisch Evaluatierapport. Conclusie: het probleem van

elektrogevoeligheid is met dit onderzoekprogramma voor het probleem EHS nauwelijks verhelderd.

[Dariusz Leszczynski wil wetenschappelijke onderbouwing van de EHS toestand](#)

Gepubliceerd op dinsdag 27 oktober 2015

Dat elektromagnetische velden (EMV) in lage doseringen schadelijke gezondheidseffecten kunnen hebben voor wie daar gevoelig voor is, is niet voor ieder een uitgemaakte zaak. De 'wetende' elektrogevoelige personen houden velden op een grote afstand. De niet-wetenden hebben behoefte aan duidelijkheid t.a.v. de oorzaken van de klachten. Daartoe behoort de Fin Dariusz Leszczynski, die overigens met een voorstel komt om duidelijkheid te scheppen: door studie van verschuivingen in eiwitsamenstelling in weefsels. Maar gaat dat ook werken?

[Archivering website door de Koninklijke Bibliotheek](#)

Gepubliceerd op zondag 30 augustus 2015

Onze website stichtingehs.nl wordt binnenkort als 'digitaal erfgoed' gearchiveerd in de computers van de Koninklijk Bibliotheek in Den Haag. Lees delen uit onderstaande brief van de KB:

<https://www.stichtingehs.nl/>

*) Wie niet over een computer beschikt mag de complete teksten bij de redactie aanvragen.

Links EHS Bulletin 52

'Kindling': *Het proces van herstructurering van de hersenen bij het chronische vermoeidheidssysteem, fibromyalgie, posttraumatisch stresssysteem.* <http://bit.ly/1LJyhA>

Zorach R. Glaser 1971. Bibliography of Reported Biological Phenomena ('Effects') and Clinical Manifestations Attributed to Microwave and Radio-Frequency Radiation. <http://bit.ly/1NbgCQS>

Weblog Emile en Yvonne van Bergen uit Zweden: hoe het de familie tegenwoordig vergaat. <https://yvonnemile.wordpress.com/>

EuropaEM: De nieuwe richtlijnen 2015 van de Oostenrijkse medische associatie voor de preventie, diagnose en behandeling van EMV-gerelateerde gezondheidsproblemen en ziekten is nu online. <http://www.degruyter.com/view/j/reveh.2015.30.issue-4/reveh-2015-0033/reveh-2015-0033.xml?format=INT>. Gratis te downloaden.

"In the EMF-Guideline Electromagnetic Hypersensitivity (EHS) is described as a multisystem illness and functional impairment. There are numerous institutions worldwide listed, which officially recognize EHS as a serious health problem and which give public support to people suffering from EHS. The Guideline also includes comprehensive possibilities for diagnose and therapeutic approaches. Furthermore, there are differentiated guidance values listed for the population and specific values for electromagnetic hypersensitive persons".

EHS/MCS conferentie, mei 2015, Brussel. Elf volledige voordrachten van sprekers kunnen nu gratis gedownload worden van de website van De Gruyter Publishers.

<http://www.degruyter.com/view/j/reveh.2015.30.issue-4/issue-files/reveh.2015.30.issue-4.xml>.

Video's

Olle Johansson *Health effects of electromagnetic fields* by Openmindconference- Denmark 2014 22:41 min. <http://bit.ly/1QueNyN>

Martin Blank en vele anderen: *Wireless is amazing – but is it safe?* GENERATION ZAPPED! looks for answers. Gevaren van RF straling, toegelicht door artsen en wetenschappers Martin Blank, Oram Miller, David Carpenter, Lennart Hardell, Donna Jaynes, John West, Ernesto Burgio, Magda Havas, Erica Mallery-Blijthe, Martin Pall, Martha Herbert, Larry Gust, Cindy Sage, Bille Piazza, Joel Moskowitz. 03:20 min. <http://generationzapped.com/trailer/>

Ben Litovitz 2001. *Biological Effects of Electromagnetic Fields EMF.* Duur 24:24 min. As an expert in the field, Dr.Litovitz presented to US Congressional members in 2001 his findings of the biological effects of EMF. Opmerking: "Je beschadigt je DNA en geeft je defecte DNA door aan volgende generaties". <https://www.youtube.com/watch?v=6IAFbQqyVio>

Diagnose Funk: *Visible light communication (VLC) – eine Alternative zu WLAN -8:* 10 min. Zwei Kurzfilme über VLC

Am Heinrich-Hertz-Institut Berlin wurde die optische Kommunikation über LED entwickelt. Blogger haben zwei Kurzfilme über VLC gedreht.

<https://www.diagnose-funk.org/publikationen/artikel/detail?newsid=1004>

Fraunhofer: *Visible light communication.* 2:44 min. <http://bit.ly/1HWMWoj>

Der Handykrieg - Ein Film von Klaus Scheidsteger - Originalversion 42:41 min.

Met George Carlo e.v.a. Zeer onderhoudend. Duitse stemvertaling. <https://www.youtube.com/watch?v=jxH7xav9xXk>

'Ziek van mobiel bellen' – Zembla 2007. Productie: Onno 't Hooft

Historische opname uit 2004 van Zembla over schadelijkheid van GSM en UMTS. Met Edwilt Goes, Charles Claessens. Peter Zwamborn, Eric van Rongen, ondergetekende, Jos Kamer, Leo Lagendijk, Eric van Rongen, Peter Zwamborn, van den Hoven van Genderen, Smits, Schulte, Brinkhorst, Schuijt, en anderen. Ook beelden van (destijds) de Schuilhut te Putten (deel 3/5).

Deel 1/5 Duur 9:22 min. <https://www.youtube.com/watch?v=a9B08MkaKHo>

Deel 2/5 Duur 9:17 min <https://www.youtube.com/watch?v=TTHVdLrPNUQ>

Deel 3/5 Duur 8:12 min <https://www.youtube.com/watch?v=azY-5-CaDzE>

Deel 4/5 Duur 8:07 min https://www.youtube.com/watch?v=x-0QMwNZw_8

Deel 5/5 Duur 2:44 min <https://www.youtube.com/watch?v=vET2rjtnalk>

Smart Meters are catching fire in BC. *Waar zijn de politici, waar is de pers??* Het verhaal van de verdwenen smart meters in Canada. Canada citizens forum. Duur 12:37 min. Gepubliceerd op 4 nov.2015 Smart Meter fires in BC with Sharon Noble Director of Spectro photo meters BC with Citizen's Forum's Jack Etkin Smart meter fires are occurring in BC with Citizen's Forum's Jack Etkin Smart meter fires are occurring in BC

<http://tinyurl.com/p9ndfsk>

Susan Greenfield: 'The internet and mind-change'. 19:49 min.

Pleidooi van een neuro-onderzoeker voor persoonlijke contacten met de buitenwereld, in plaats van informatievergarig via het internet.

<http://tinyurl.com/p42gpdg>

Basiscursus Meten van elektromagnetische velden (EMV)

In februari 2016 op veler verzoek weer een 1-daagse basiscursus

"Meten voor beginners", door meetspecialist Marcel van Rijt.

Plaats Hoevelaken. Datum nader bekend te maken. Melden via info@emstraling.nl.

Nieuw! Huur nú uw afscherm baldakijn

✓ **Bouwbiologie:**
elektromagnetische velden en
-straling, luchtkwaliteit, schimmels

✓ **Bouw-energieprestaties:** labels,
maatwerkadvies, binnenmilieu
profielen

✓ **Bouwtechnoeringen**

ing. Jan Hulbos

De Bouwbioloog®

Ranonkelstraat 9 2161 XL Lisse

tel. 0252 - 861 812

info@debouwbioloog.nl

debouwbioloog.nl

Een betere basis voor gezonder wonen

Bouwbiologie Zwolle

De natuur is onze referentie

Analyse binnenmilieu

- Elektromagnetische velden
- Lichtkwaliteit
- Schimmels
- Woongiffen

Han Vrijmoed

Bouwbioloog IBN

Snelliuslaan 22

8024 XE Zwolle

Nederland

Bouwadvies

- De mens centraal
- Integraal ontwerp
- Duurzaam
- MCS geschikt

www.bouwbiologie-zwolle.nl

info@bouwbiologie-zwolle.nl

038 4544898

06 41478686

Elektrotechniek BOSMAN

Als u naar aanleiding van uw meetrapport nog vragen heeft op het gebied van elektra of voor het installeren van netvrijschakelaars of afgeschermd kabels.

Marten van Lubek

Van Ingenweg 35
6871 EM Renkum
info@elektrotechniekbosman.nl

tel. 0317 - 315251

www.elektrotechniekbosman.nl

ERKEND
INSTALLATEUR

Lid van

UNETO-VNI

Onze storingsdienst is dag en nacht en zeven dagen per week bereikbaar

Voor metingen en advies bij gevoeligheid
voor **ElektroM**agnetische straling

Gruterstraat 21
6981KB
Doesburg

Tel. 06-23 72 76 29
Informatie: www.emstraling.nl
Email: info@emstraling.nl

ESI 24 3-in-1 detector
eenvoudig te bedienen
Handig voor onderweg

Afschermd armaturen
nu met halogeenlampen
en E14/E27 adapters!

www.vitalitools.nl

024 3773155

info@vitalitools.nl

- ✓ Elektrogevoelig... en nu?
- ✓ De buurman werkt niet mee?
- ✓ Welke maatregelen moet ik nu uitvoeren?
- ✓ Hulp en advies bij een gesprek met werkgever of school?

Prins Bernhardlaan 56
3972 AZ Driebergen
T 087 - 873 20 24
E carolien@schooneveldadvies.nl
www.schooneveldadvies.nl

Bel dan de **Stralingscoach**

Voor ondersteuning en praktische tips, persoonlijke coaching & trajectbegeleiding bij sanering, met als doel om een normaal leven en werken met EHS-klachten dichterbij te brengen.

Bel of mail voor een vrijblijvend gesprek:

Carolien Schooneveld

T 087-8732024

E Carolien@SchooneveldAdvies.nl